

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih iz-
dankih ob torkih, četrtekih
in sobotah. Zjutranje izdaje iz-
haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — Obojno izdaje stane:
za jeden mesec . f. — 30, izven Avstrije f. 1.40
za tri mesece . f. — 90
za pol leta . f. — 1.80
za vse leto . f. — 3.60
Na naročbe brez priložene naročnine se
ne jemlje ozir.
Posamične številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč.,
izven Trsta po 3 nč. Sobotno večerno
izdaje v Trstu 4 nč., izven Trsta 5 nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglaš se računa po tarifi v petini; za
naslov z debelimi črkami se plačuje
prostor, kolikor obsega navadnih vrstic.
Poslana osmrtine in javnozdravne, de-
maši oglaš itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredu: ulica
Caserna št. 13. Vsako pismo mora
biti frankovano, ker nefrankovane se ne
sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš spre-
jema upraviteljsko ulica Molise pic-
colo št. 2. II. nadst. Odprte reklamacije
so proste poštnine.

„7 edinstvo je moč!“

Castitim našim gg. naročnikom!

Blizu se drugo četrtletje, a večinoma naših
čl. gg. naročnikov še ni ponovila naročbe za
prvo četrtletje. Prosimo jih torej, da to v krat-
kem storijo, da ne bomo silili ustavljati jim
list. Mnogo čl. gg. naših naročnikov je pa še
na dolgu za leto 1894. Te prosimo, da storijo
svojo dolžnost najkasneje do 15. t. m., ker se
bomo sicer smatrali opravičenimi utirjati za-
stanek poštini na logom, s čemer priza-
denemo dotičnikom stroške.

Upraviteljsko.

Estetiški in politični umetnik ter državnik.

Znani ogerski parlamentarec in državnik
grof Apponyi izustil je nedavno v neki lite-
rarni družbi znamenit govor, v katerem je po-
jašnjeval na duhovit način, v kakih dotiki sta
si estetika (lepoznanstvo) in politika, oziroma
pravi umetnik in pa znamenit državnik. Ker
so po grofu Apponyiju razviti nazori povsem
pravilni in ker utegnemo tudi mi o priliki spre-
govoriti o tem važnem in zanimivem pred-
metu, nadejamo se, da ustrežemo našim čita-
teljem, ako jim podamo nekoliko mislij iz
omenjenega govora.

Po primernem uvodu predaval je grof
Apponyi med ostalim nastopno:

Po splošnem razumevanju sta umetnik
in politik najrazličnejše vrste človeka. Umet-
nik se nam vidi le kot srce in fantazija,
državnik pa kot hladni računar. Da posta-
neta to, kar imenujemo pravega umetnika
in velikega državnika, jima na videz ni dru-
zega skupnega, nego razum in moč volje.
Umetnik nam ustvarja iz bistva svoje domi-
šljije poleg resničnega sveta še drugi svet
— idealen; državnik pa nam ustvarja iz
resnično obstoječega cel državni zistem, z
zvezami, pogodbami in zakoni. Snovanju
umetnika je naloga, da povspešne svoj čut
do lepega; snovanje državnika pa stremi po
sreči in obstanku ljudi, družin — skupnosti
— vsega naroda. Umetnik ustvarja lepo, dr-
žavnik koristno. Iz domišljije ume umetnik
zasnovati, kar je videl, čul in občutil v resnič-
nosti: potem srca spoznava uplivanje vna-
njih stvari na človeka, na čustvovanje, prov-
zročeno po istih, posebno pa razu-
meva človeka samega in njegova
notranje življenje. Domišljija in srce
usposabljata torej skupno umetnika, da
nagiba in ganeva naš čut. V nasprotju z
umetnikom, kateremu je delokrog idealen,
suče se vse delovanje državnika v krogu re-
alnih stvari, v krogu resničnosti. Gradivo

njega delovanja je resnični človek, in sicer
toliko posamičnik in družina, kolikor zdru-
žena množica ljudi — narod; splošnji
cilj je njemu povspesjevanje sreče posamič-
nika in narodne veličine; neposredni cilj na-
predek, a sredstva so mu dotične države
ustanove. Državnik mora torej pred vsem
poznati resnično stanje posamičnikov in ná-
rodov ter računati z vsemi njih zmožnostmi,
nedostatki, čednostmi, pogreški, njih boga-
stvom in njih revščino. In vse to samo na
sebi, kakor tudi v razmerju do drugih ná-
rodov.

To je stvar opaževanja, za katero treba
bistrega, čistega razuma. Značilna svojstva
državniku so torej nastopna: bistri, čist
razum za opaževanje resničnih odnosov, si-
gurna trezna sodba za določanje svojih opravi-
til, moč volje za izvršenje istih, in pa ta-
lent, ki te zmožnosti privede do spoznanja
tudi pri drugih. Iz tega se povzdiguje
plastično razum in volja, dočim nadvladujeta
dušo umetnika domišljija in srce. Na videz
sta si torej umetnik in državnik v največjem
nasprotju.

Vzlic temu vendar ne smemo iz držav-
nika izključiti domišljijo in srce. Tudi dr-
žavnik je vendar-le v prvi vrsti človek —
vsaki človek ima domišljijo in srce —, zбоk
česar ni mogoče zamoriti v njegovi duši ta
svojstva. In ako bi tudi mogel, vendar ni
zeleti, da bi pogrešal teh sil pri svojem po-
litičnem delovanju.

Pozitivni politiki so čisto po tem, da radi
prezirajo činitele čustvovanja, ali pa — če-
prav poštujemo iste — se motijo čisto v
ocenjevanju istih in ta pogrešek provzroča
čisto, da ponesrečijo najbolj izmišljene na-
prave; na ta način so bile čisto zgubljene
vojne, ali zistemi svetovne politike, kakor
tudi so se porušili prestoli in države. Ču-
stva, vladajoča v srcih vsega na-
roda, so jako realni činiteљи. In ali mora
ista primerno oceniti sam razum? Saj vidimo,
da so ravno največji državni storili po tej
poti najusodnejše pogreške.

Evropski zistem Napoleona I. je bil go-
tovo izumljen prav dobro, to je bilo moj-
stersko delo politično, z jednim nedostatkom,
da ni računalo se svobodoljubjem ná-
rodov; tak računski pogrešek je zakrivil
tudi Bismark se svojim kulturnim bojem, po
katerem je hotel tudi vero upreči v službo
za nemško edinstvo; toda izpustil je iz svo-
jega računa moč verskega čuta in je dospel
— v Kanoso. Velika moč sta imela gotovo
dovelej razuma, da bi bila mogla pojmiti to,
ali niti Napoleon I. niti Bismark nista v
svojem sreču nosila onega čuta, kojemu

sta se protivila, zбоk česar nista mogla ce-
niti istega. Moč čustvovanja narodov kakor
tudi posamičnikov možno je spoznati le
srečom — — —

Po kakih moči premori državnik več ali
manj daljavo, ki loči sklep od konečne točke
razmišljanja? Kaj je pri njem odločilno, ako
denemo, da ga ne vodijo mahatost, prevze-
lost in strast, ampak resen in vesten namen?

To je spoznavanje vsled notranjega raz-
mišljanja, ki nam omogoča, da prekoračimo
ta prepad, to je spoznavanje, kateremu je
vir v domišljiji. To pa je prednost le
malo oblagodarjenih duhov. In
vendar mora tudi resnični politik računati
s čutili in mislimi navadnih smrtnih, velike
mase. Klasičen vzgled nam je dal Fran-
Deak (Odlični ogerski državnik, bivši mini-
ster in ustvaritelj sedanjega državnoprav-
nega razmerja Ogerske. Umrli dne 28. janu-
varja 1876. Ur.), ki je rad občeval z navad-
nimi ljudmi. Nekega dne je vprašal istega
Anton Csengery, kako se je vendar mogel
baviti nekoliko ur z g. H., toli navadnim člo-
vekom. „Zato,“ odgovoril je stari gospod,
„ker mi je njegova družba veliko zanimivejša,
nego pa tvoja. Kakor ti, misli morda dva-
najst ljudi na vsem Ogerskem, kakor H. pa
mislijo stotisoči ljudi; to pa moram
vedeti.“ (Konec prih.)

Slovenski državni poslanec.

(Iz peresa mirnega opazovalca.)

V naslovu „državni poslanec“ izražena
je na kratko misija, ki jo ima izvrševati oni,
kateri je poklican za ta važni posel. Kom-
plikacija tega naslova, te misije so, kakor
se danes čisto vidi, ne samo v kvar stvari,
katero mora državni poslanec zastopati, mar-
več v kvar so narodu, iz čegar srede je po-
slanec izšel in v kvar so osebnemu ugledu
poslančevemu.

Državni poslanec je oseba, ne oseba,
sredstvo, s katerim se dela, delati mora
v prid države, v katere parlamentu zaseda
prostor poslanec. Ako torej on kot tak ne
dela v svojem najglobljem prepričanju za
korist države svoje, ako ne stori do pi-
čice vsega, kar je samo v blagor in nič kot
v blagor države, tak poslanec je izdajica
svoje širje domovine, on je očiti neprijatelj
Onega, ki stoji na čelu države, kot perso-
nifikacija državne ideje in njenega obstanka.

Državni poslanec je oseba, — ne oseba,
sredstvo, s katerim se dela, delati mora
na najvišjem mestu v prid dežele, očevine,
katere težnje on v parlamentu zastopa; v
prid naroda, ki ga je izvolil za to važno,

lov zemlje, zidano hišo in vrt in tristo žen.
ker Turku jedna ne zadošča.*

„Nam je še jedna preveč,“ dodal je
hladnokrvno Štakor.

„Pomozi nam sveta Gospa remetska!“
prekrižala se je suha Tihodička.

„Ako bi moj stari imel tak turški apetit,
kuhovično bi ga pameti učila,“ dodala je
debeli mesarica.

„Vidiš, vidiš!“ pokimal je bobnar.

„Pa zatajil Boga in vse svetee in po-
turčil se,“ rekel je Čokolin. „A danes bodo
ga sodili, ker vedite, ta pogan postal je tudi
oficer in pri Sisku in Križevcih dal je sto
naših nabiti na kole. Danes ga bodo sodili
— tega malopridneža. Da bi ga le imeli!
Ali se vrag ne da. Da so mene poslali proti
Sisku,“ — ta se je nenadoma zavstavljal
brivčev nabrušeni jezik. Oko mu je zastalo
na bledem mladeniču, ki je sedel mirno na
konju zelenku. (Dalje prih.)

Ljubljansko pismo.

Preroki Falb pridobil si je to zimo zopet
par kilogramov slave na Kranjskem in okolu

važno misijo. Ako torej on kot tak ne dela
v svojem najglobljem prepričanju za korist
dežele, v prid svojega naroda, ako ne stori
do pičice vsega, kar je samo v blagor
dežele in naroda svojega, tak po-
slanec je izdajica svoje očje domovine, on je
očiti neprijatelj onega, ki ga je izvolil, ki
mu je zaupal iz srca.

V žalostnih časih živimo, ko sedi po
parlamentih nebroj poslancev, ki zlorabljajo
zaupanje svojega naroda, svoje države v
korist svojemu žepu, svojemu imenu, poslancev,
ki so podobni onemu vojskovodji, ki je svojo
četo peljal sovražniku pod meč, da jo po-
kolje, a sam je potegnil s sovražnikom, ker
ga je isti plačal. . . .

Dovolj dokazov o tej žalostni istini imamo
v naših dneh pred očmi, a bliže nočemo go-
voriti o njih, ker nas že spomin na nje peče
kot ogenj v srce. . . . govoriti smo si name-
nili samo z ozirom na rezultat Dolenjskih
volitev o logi pravega slovenskega po-
slanca.

Pri volitvah na Dolenjskem pokazalo se
je, kako škodljivo je vsej dobri stvari, ako
vplivajo faktorji, katerim ni za blagor naroda,
marveč katerim je za zmago in jedino le za
zmago nad svojimi osebnimi sovražniki! Marsikdo bi se bil ogrel za tega ali onega,
da ni njegov osebni nasprotnik nameraval
storiti ravno isto, in tacim slabostim mora
se tolikokrat žrtvovati blaga vzvišena reč.
Ne zastoj imenuje se denašnje stoletje „sto-
letje brutalnosti“, in to se kaže pri vsacem
javnem pojavu našega stoletja, kateremu že-
limo iz vsega srca, da bi skoraj končalo!
Ta istina pokazala se je tudi pri volitvah na
Dolenjskem. Brutalnosti sebičnega upliva za-
hvaliti se je, da utegnemo posledice te vo-
litve postati usodepolne ne samo za ubogo
Dolenjsko, marveč za ves slovenski narod.
Pri tej volitvi pokazalo se je, koliko zamore
čez neizkušeno ljudstvo slovenskemu narodu
sovražni element, ki tiči za to volitvijo zadel,
kakor preži zviti lovec na nedolžno žival.

Ubogi zaslepljeni Dolenjci menili so, da
gospod Zupan za to ni njihov pravi posla-
nec, ker jim ni dal garancije za belokranj-
sko železnico. No, g. Višnikar, stori prav go-
tovo, kar je v njegovi moči za to železnico
— z njegovim, oziroma Šukljejevim sodelo-
vanjem dobi Belokrajina železnico, kakor jo
je dobilo Kočevje, Ribnica in Novomesto.
Toda ljubi Dolenjci vidijo pri tej stvari samo
solučno stran, katera jim za prvi hip tako
vidi jemlje, da ne vidijo temne njene strani
in najmanj onega, kar se v tej temi groznega
skriva.

Kranjskega. Vi ne veste, gosp. urednik, kakó
Vas jaz in Ljubljancje sploh zavidamo, da ste
v Trstu kjer se izvestno bolje počutite nego
mi tu gori na kranjsko-kraškem in rusko-
sibirskem „nordpolu“, kjer nam udje zmrzu-
jejo, delavski lopate pa nam mečejo s strel
doli v obraz in hrbet cele lavine snežene in
bele nebeske mane! — Nu, tudi zima in
sneg imata svojo dobro stran: delavski sloji
letos pač ne morejo jadikovati da manjka
zaslužka. Res ni visok ta zaslužek: delavci
„na tleh“ dobivajo po 70, 80 do 90 nč., de-
lavci na strelah po 1 gld. 50 nč. do 2 gld.
— kar je znamenje, da kakor v navadnem
življenju, „vlečejo“ tudi tu tisti delavci, ki so
spodaj manj, „višji“ pa več, le s tem raz-
ločkom, da so spodnji svobodni, gornji pa —
privezani, namreč z vrvo, pa le toliko časa,
dokler so gori; ko pridejo doli, so pa zopet
— svobodni, zlasti če so — še samci! . . .

Pa ne mislite, gospod urednik, da so ti
bolj srečni od onih, ki imajo doma — naj-
ljubši božji dar, nevesto, dekle ali ženo. Ne,
ne! Jaz za svojo osebo trdim odločno, da
sem bolj srečen, če uživam moj zaslužek moja

PODLISTEK.

16

Zlatarjevo zlato.

Zgodovinska pripoved XVI. veka.
Spisal A. Šenec.

III.

„Da! tako je, pravim vam,“ počelo je
govoriti človeče, stoječe na praznem sodu.
„Verujte meni! jaz se v te stvari bolje raz-
zumem, ker nisem bril samo vas zagrebških
ščepetelnikov (kramarjev) in krošnjarjev.
Pismen sem človek, in sem služil pod za-
stavoj bana Petra Bakača. Na, glejte progol
— pod Ivanič — gradom —“

„Čuli smo, čuli!“ presekla mu je besedo
debeli Blaž Štakor, glavar tarsarske zadruge.
„Govorite, govorite, kume Grga,“ popri-
jela je suha pekarica Tihodička iz Popov-
ske ulice; „poslušala bi vas ves božji dan
gladna in žejna.“

„Ergo,“ nadaljeval je Grga Čokolin,
„ta nekrščeni Antikrist, ki je bival, glej, v
onem dvorcu, vrgel je sveto evangelje pod
noge, dal si je obrit grešno glavo — kajti
pogani si tudi glavo brijo, jaz to vem — in
poturčil se je.“

„Čuvaj nas Bog vsega hudega!“ vzdah-
nola je debela mesarica Barinkinka s cve-
točim nosom; „da mojemu Matiji skoči v
možgane, da si obrije glavo, izkopala bi mu
oči.“

„Vidiš, vidiš!“ dodal je hladnokrvno ki-
maje glavof škiljasti bobnar Jurica Garuc
ali „biskupska palica“.

„Ljudje prave,“ pregovoril je znova Čo-
kolin, „da je Fran Filipovič —!“

Čuvši to ime prekrižale so se vse ba-
burine.

„Da je Fran Filipovič,“ začel je zopet
brivec, „kot kanonik in kapetan s kaptolsko
vojskoj imel uloviti Turke pri „Ivaniču.“

„Čuli smo, čuli,“ pretrgal je Štakor te
besede.

„Vidiš, vidiš!“ zevnol je bobnar.

„Uloviti Turke ko miši v past. Ali da!
Mari mu! Niso žli oni na njegovo, nego on
je šel na njih slatino. Kaptolsko vojsko iz-
sekali so na klobasice, a finega reverendissi-
musa posadili k sebi na konja ter odvedli
ga naravnost k turškemu cesarju. Cesar mu
je dal sto centov suhega zlata, dvesto ora-

Železnica je koristna naprava, a železnica je tudi škodljiva naprava? Komu bo belokranjska železnica koristna naprava? Židom!!! — Židovske družbe imajo z Dolenjsko našo še velikanske načrte in da je to istina, je dokaz to, da se je s tem bahal sam nemški Žid, vozeč se lansko leto po Dolenjskem. Da, Židje imajo še z Dolenjsko velike načrte, kajti Dolenjska po Židih ni še izmolžena, nanjo še niso planili trumoma Židje kot lačni volkovi na čredo ovac, ker za to jim je nedostajalo sredstev. A zdaj sredstva dobodo v železnici po vsej Dolenjski v dosego njihovih izsekalnih ciljev. Kolikor nas uče skušnje, Židje radi in dobro plačajo one, ki jim pomagajo do cilja. Tako si utegne tudi po Dolenjskem opomoči marsikdo, ali ukupnost in splošnost — bojimo se — bode le trpela. Nočemo natančnega navajati, da preveč ne razburimo svojih sosedov na Dolenjskem, a čulo se je pripovedati, da je neki avstrijski državni poslanec za to, ker je pripomogel, da se je naredila neka nova železnična črta, baje dobil ogromno svoto od Židov za svoje, njim koristno prizadevanje v parlamentu.

Komu pa je železnica škodljiva? O tem Dolenjcem ni treba pripovedati, saj je Bog dal močganje, da mislijo in pamtno, ako naše besede niso prebrisklo resnične, da so oni z zadnjo izvolitvijo v državni zbor napravili večjo pogreško, nego se to danes izračunati zamore!

In danes štejejo sušca 1895. Dostavek uredništva. Mi ne moremo povsem pritegniti menenju g. dopisnika glede na važnost oziroma škodljivost železnice.

Železnice so občila, katerih tudi mi Slovenci ne bi mogli pogrešati pri sedanjih odnosih v svetovnem prometu in bi se jih tudi težko mogli ubraniti, ako bi tudi hoteli. Pritrditi pa moramo g. dopisniku, da so obojito po naših slovenskih krajih z vsako železnico spojene neke nevarnosti v narodnem in gospodarsko-socialnem pogledu, ker železnice odpirajo vrata na stečaj *protinardni in židovsko-kapitalistiški struji*. Vzlie temu pa ne kaže, da bi kar a priori odbijali železnice, marveč nam je dolžnost, skrbeti za lastno pravo organizacijo v preprečenje označenih nevarnosti: organizacijo, zasnovano na podlagi narodnega „radikalizma“ in na podlagi onih krščansko-socialnih načel, pred katerimi se že sedaj tresejo hlače židovskim mogotcem celo na Dunaju, kjer je bil židovski kapitalizem še nedavno temu — vsemogoč. Na nevarnostih, ki jih pri nas navadno prinašajo železnice, niso torej toliko krive železnice same na sebi, ampak krivi smo si sami, ker smo premalo zavedni in ker nam nedostaje srčnosti in podjetnega duha v toliki meri, da se, ne toliko vsled sile, ampak zbok svoje malodušnosti kar v prvi hip umikamo pred tujcem. To je naša rak-rana, to rano treba zaceliti. Tudi mi Slovenci se ne moremo in tudi ne smemo izobčiti iz splošnega svetovnega prometa; zato pa nam je na drugi strani dolžnost, da se po lastni narodni in gospodarski organizaciji zavarujemo proti nevarnostim, ki jih poleg

najdražja stvar na svetu... (gospod urednik, prosim ne zamerite mi, da sem tako odkritosrčen!) — nego, če bi ga imel nesti v nenasiljivo žrelo kacega krčmarja ali krčmarice, ki me le toliko časa „rada vidita“, dokler jima polnim tisto usnjato bisago; kakor hitro pa jaz neham, neha tudi njima prijaznost!... In pri delavcih je tudi tako, le žal, da so razmeroma slabo plačani!

Pa če potegnem paralelo med delavci, ki kida'o sneg, in med našimi državnimi poslanci, ki sedé na Dunaji, pa ne kidajo snega, nego le — sedé in včasih malo govoré, potem pridem do zaključka, da poslednji „vlečejo“ več kakor zaslužijo, ker manj delajo, oni pa manj, pa več delajo. — Na svetu pravico iskati, je kakor veste, nevhvaležen posel in zato je tudi jaz iskal ne bom, nego — ženi se bom kakor hitro pride prihodnji predpust; boste imeli vsaj jednega oženjenega sodelavca „Edinosti“ več, in s tem tudi bolj zanesljivega poročevalca (samski poročevalci niso nič kaj zvesti svoji časnikarski nalogi, ker so odveč — „zamišljeni“!...)

Ta dva dni se pri nas pridno meče sneg s streh, a zdaj le, kako vam to pišem, ga

neutajljivi koristi donajajo železnice v narodnem, socialnem in narodno-gospodarskem pogledu. Ceterum censeo — tu imate zopet naš stari program: *odločnost v narodnem pogledu in samozavest in z isto spojena podjetnost v gospodarskem življenju*, to je jedino sredstvo v obranjenje pred pogubnimi uplivi tujerodnega kapitalizma. O mi „radikalci“ smo menda vendar boljši ljudje, nego je naš glas!

Politiške vesti.

Državni zbor. Poslanska zbornica je včeraj nadaljevala razpravo o preosnovi davkov. Proti predlogi je govoril tudi dr. Laginja. Govornik se je najprevo skliceval na pravni ugovor hrvatskih poslancev, kar pa ga ne moti v stvarnem presojanju te predloge. On odklanja preosnovo, ker ugaja premožnejšim na račun siromašnejših slojev. Govornik navaja pritožbe Hrvatov, katerih kulturne potrebe so močno zanemarjene, zlasti v Istri. Sicer pa je ta parlament nepopolen, dokler se ne izvede volilna preosnova, in zato ne bi smeli niti sklepiti o preosnovi davkov. (Govor dr. Laginje prinesemo sveda po stenografskem zapisniku). — Na interpelacijo posl. Binkinija odgovarja minister za trgovino, da se pri pomorski oblasti v polni meri postevajo jezikovni odnosi in potrebe; pritožilo se ni nikdo. — Posl. V. ošnjak interpeluje radi vsprejemanja slovenskih krajevnih imen v uradni repertorij.

Iz prejšnje seje moramo nekoliko omeniti znamenitega govora posl. Dipaulija, kateri je sicer govoril za predlogo, ali je vendar križal račune nemških liberalcev. Ti poslednji bi hoteli zlorabiti preosnovo davkov v ta namen, da bi onim malim davkoplačevalcem, kojim se eventualno nekoliko olajša breme, zajedno vzkratili tudi v olilno pravico. Kako naj krstimo tako početje od strani stranke, ki se toli rada nazivlje liberalna, in sicer v trenutku ko sme ljudem pesek v oči z volilno preosnovo in razširjenjem volilnega prava? Tem nakanam se je, kakor rečeno, odločno uprl posl. Dipauli, zahtevajoč, da po preosnovi davkov ne sme priti v nevarnost volilno pravo petakarjev. Vsa preosnova bi zgubila vso svojo gospodarsko in socialnopolitiško važnost, ako bi malim davkoplačevalcem hoteli nakloniti malih olajšav, a jim zato vzeti volilno pravo. Tako barantanje mora se izključiti že a priori. Zato zahteva govornik, da se najde kakova pot, kako znižati bremena malim davkoplačevalcem, a jim zajedno ohraniti do sedanje volilno pravo.

Parlamentarne stvari. V proračunskem odseku je posl. dr. Gregorčič ostro grajal vladno politiko na Primorskem. Kazal je na slabe posledice te politike, naglašuje, da se popustnost vlade smatra kot slabost. Govornik je grajal nadalje vladno postopanje glede imenovanja Podgore (Piedimonte), na kar je minister zagotovil, da je že ukazal rabiti v uradnem dopisovanju samo ime Podgora. — Slednjič je govornik omenjal cestne razmere na Kranjskem in Primorskem, zahtevajoč, naj vlada zboljša dohodke cestnim mojstrom.

pa tudi zopet od „zgoraj“ kaj pridno doli siplje, pa zato jaz za svojo osebo ne obupam, vam pa tudi ni treba: če ne dobite pošte in s pošto tega pisma po južni železnici, ga pa lahko čež Pontebo ali tam okoli nekje, kar je itak vse eno, da je le gotovo. Zaradi tega tudi lahko trdim, da poprej skopni ta sneg, in če ga še toliko doli pade, nego bo Celje imelo slovenski gimnazij; dobi ga pa vendar enkrat gotovo, kakor tudi mi Slovenci marsikaj, če le tisti, ki smo jih na Dunaj poslali, ostanejo možje in ne babe, ki bi se ustrašile vsake koalicijske metle. Pred metlo imam sicer tudi jaz respekt, a pred dunajsko v državnem zboru bi ga ne imel, da sem tam gori. Vsakako pa je boljše, da se razbije vsa koalicija, nego bi se imele pometati z njo naše pravice zaradi tega, ker so naši slovenski poslanci v njej. Koalicija, ki se ne upa izvesti niti najmanjših točk svojega programa, gotovo ne zmore tudi veličin, in zato je boljše, da se danes zgubi v — prah in pepel, nego bi še dalje životala na — račun slovenskih tirjatev in pravíc! Odločnost velja, gosp. urednik, vse drugo je smešno: zamera gori ali doli! S—n.

Celjsko vprašanje v novem stadiju.

Iz Ljubljane nam pišejo: Praške „Politik“ zjutranji list z dne 7. t. m. ima z Dunaja med telegrami telefonično poročilo, „da je 6. t. m. sešli se ministriški svet pod predsedstvom cesarjevim sčlenil, postavko za Celjsko gimnazijo iz proračuna izpustiti, da se s tem izogne daljnjemu ovrzanju, zato pa je zasnovati paralele na Celjski gimnaziji in administrativnem Wege und sie nach der Nationalität zu trennen“, womit sich auch die slovenischen Abgeordneten zufrieden stellen“. — Takó poročilo dunajskega sodelavca „Politike“, ki izvira brezdvomno od zanesljive strani (od katerega izmed staročeskkih poslancev). Celjsko vprašanje stopilo je s tem v čisto nov stadij, prelevivši se nekako ugodno za Slovence. Vlada ima sedaj svobodne roke, da more s prihodnjim šolskim letom administrativnim potem ustanoviti paralele; o prihodnjem zasedanju državnega zbora pa zahtevati naknadni kredit, zajedno pa zagotoviti obstanek tem bornim slovenskim razredom in — pravica, pristojecim slovenskemu narodu!

Odločnosti smo pri naših slovenskih poslancih že dolgo pogrešali, dokler se niso s posnemanja vrednim izgledom postavili na branik Štajerci, ki so se vendar enkrat že dovolj prepričali, da slovenski narod nima od tega nič, če igrajo njega poslanci na Dunaji le malomarne statistike in marionete ter plešejo kakor jim gode politična svojat breznačelnih nemškoliberalnih Židov in židovsko-nemških nacionalcev in „krakelerjev“ celjske in graške „façone!“ — Zadnji čas je bil že, da so pokazali zobe in zadnji, da so zastopniki solidarno naskočili trdnjavo zagrizenega pangermanstva. „Klin s klinom!“ Naši možje-poslanci pa naj si dobro zapamtijo to lekcijo in morajo in se vselej in povsod — ravnanje po njej! — —n—

Gnilav v Italiji. „Reichsposti“ pišejo iz Rima: Kakor z denarji rimske banke, istotako postopa italijanska vlada z onimi svotami, ki jej prihajajo iz notranjih in vnanjih dežel v podporo ubogemu preb. v Kalabriji in Siciliji, trpečemu silno bedo vsled lanskega potresa. Od došlih 600.000 lir „porabilo“ se je le 20.000 za zidanje barak za silo — pri čemer pa imajo prednost podjetniki, ki uživajo protekcijo g. Crispia — in drugačne podpore. Z ostalimi 400.000 hoče vlada graditi sirotišnico. Ali se je denar daroval v ta namen? Sicer pa: predno se dozida ta sirotišnica, počivati bodo že davno na pokopališču oni, ki so izgubili vse svoje vsled potresa.

Različne vesti.

Osebnost. Ces. namestnik vitez Rinaldini vrnil se je včeraj popoldne z brzovlakom z Dunaja v Trst. Brzovlak zakasnil se je tri ure.

25 letnico predsedništva grofa Frana Coroninija praznovala je dne 7. t. m. c. kr. kmetijska družba goriska. V imenu Slovencev čestital je jubilarju veleč. g. Josip Mašera, v imenu vlade pa namestništveni svetovalec baron Conrad. Grof Fran Coronini je bil zopet z vsklikom izvoljen predsednikom.

Imenovanje. Drž. pravdnika namestnik v Ljubljani, sodni svetnik dr. Andrej Ferjančič je imenovan deželno sodnikom extra statum pri deželnem sodišču v Ljubljani, državnega pravdnika namestnik v Novem mestu Ivan Škerlj pa deželno sodnikom svetnikom pri okrožnem sodišču v Novemestu.

Ženski podružnici sv. Cirila in Metoda. Darovale sti nadalje: gospa Eliza Dolenc 2 gld. in gđna Katinka Jugovic 1 krono. Presrečna jima hvala!

Za družbo sv. Cirila in Metoda nabralo se je v namen, da postane pevsko društvo „Vesela“ pokrovitelj, v gostilni pri udovi Dragotinki Sanzin v Škedenju, dne 27. min. m. 5 kron in 1 stot. — V slovenski družbi v gostilni pri vijolah se je nabralo na licitaciji prstana „lege nazionale“ 12 kron. — Pri predpraznovanju imendana gosp. Marina Lukša na Proseku 9 kron. — Pri veselici bralnega društva „Narodni dom“ v Škrbini pri Komnu je nabral učitelj g. Iv. Kiferle 10 kron. — V Kosterjevi pivarni je daroval dobrotnik gosp. Ži—na po g. F. Žitko 1 gld. — Pri slovesu pusta v gostilni pri Lipi v Bazovici nabralo se je in sicer: Ciganska dama 5 kron 60 stot. — Za na dražbi prodane dragocene reči se je skupilo: 1 krono 4 stot. za primarančo s papirjem vred, 1 krono za klobaso brez zelja, 82 stot.

za kos kruha brez sira. Vkupej torej 8 kron 46 stot. — Ker gosp. Gr. ni razumel šale gosp. Presel-na, odstopi poslednji 60 stot. za podružnico mesto poštnine za „Slov. Matice.“ — Vesela družba „Krka“ darovala je po g. Frau Žitko 3 gld. 50 nč. in sicer so darovali gg.: župan Anton Poljanec, Josip Javornik, Jakob Pucek, Josip Krašovec, Ignac Žiberna, Matija Klinc in Fran Žitko vsak po 1 krono. — Veseli igralci pri Vitorji so doposlali po g. Žitku 1 gld. 10 nč.

Prijateljstvo družbe sv. Cirila in Metoda. Da se uredništvo našega lista reši nepotrebnih sitnosti, ki mu nastajajo s prejemanjem darov za družbo sv. Cirila in Metoda, in da se zajedno podružničnemu blagajniku olehča manipulacija, naprošeni so darovalci, da bi odslej oddajali nabrane svote neposredno blagajniku dr. Josipu Abramcu, odvetniškemu kandidatu pri odvetniku dru. Mateju Pretnerju, ulica delle Poste št. 6, I. nadstropje.

Neumnost ali prevzetnost? Pod tem zaglavjem pišejo nam iz Trsta: Na pustno nedeljo prišel je nek sluga pri c. kr. mestni preturi v Trstu s svojo rodbino v Dolino. Baš ko je prišel v vas, prišel je mimo duhovnik s Svetotajstvi, idoč previditi nekega umirajočega. Ljudstvo je seveda pokleknilo pred Najsvetejšim, toda omejenji sluga stal je liki klin — s klobukom na glavi. Iz množice pristopil je k njemu starček ter mu prav po domače zbil klobuk raz butico. To pa ni užalilo slugo niti toliko, da bi bil pobral svoja kopita iz Doline, ampak šel je k županu v gostilno. Tje je prišel po naključju g. župnik ter prevzetnega slugo poučil, kako se ima vesti pred Najsvetejšim. Ta pouk je vsaj nekoliko vplival na prevzetneža, kajti bilo ga je pošteno sram. Ne moremo si kaj, da ne bi mislili, da se je sluga nalezol oholosti tržaških Židov.

Čudni ljudje so Piranci! „Il Piccolo della Sera“ pripoveduje, da je 6. t. m. zvečer v Piranu bilo vse mestce zbrano na obrežju, pričakuje brzojavnega poročila, da so obtoženi izgrezniki — oproščeni! Sorodniki obtožencev bili so tako trdno uverjeni, da izgrezniki ne bodo obsojeni, da so za naslednji dan imeli že pripravljeno vse, kar treba za „veliko kosilo“. Ko pa je prišla vest, da je sodišče priznalo izgreznikom zaslužen kaznen, nastal je jok in stok po vsem Piranu. — Pirančani menda mislijo, da avstrijska sodišča priznavajo celo nagrade — podkupljenim upornikom. Isti „P. d. S.“ zatrjuje, da vse mesto preresešnje obsodbo.

Dobra lekcija. Tržaški lahonski nestrpneži imajo pri vsaki priliki surovo očitanje v ustih, da bi okoličanski „ščavi“ pomrli od glada, ako ne bi prodajali svojih pridelkov v mestu in dobivali v mestu zaslužka. Kakó podlo je tako očitanje! Po vsem svetu pri naša okolica živila v mesta, prihaja ljudstvo z dežele v mesta na delo. Le v Trstu naj bi bilo drugače, ker je okolica — slovenska, a mesto po domišljiji nekaterih nestrpnežev — laško. Ako okolica prodaja živila mestu, s tem mesto isti ne stori nikakoršne dobrote, kajti za svoj denar dobi blago. Kaj pa bi se dogodilo, ako bi se vresničila želja najnestrpnejših lahonskih kričačev, to je: da bi se popolnoma pretrgalo občevanje mesta z okolico? To so nam kaj jasno pokazali poslednji dnevi. Le par dni bila je vsled obilega snega pretrgana zveza mesta z okolico in že je nastala neobičajna draginja, in silno jadikovanje, ker je jelo primanjkovati raznega neobhodno potrebnega blaga! To lekcijo naj uvažijo lahonski nestrpneži in osvobodijo se, da mesto nikakor ni dobrotnik okolice, brez katerega ista ne more obstati, ampak da potrebuje ta drug drugega. Izvestno tržaški bogataši ne bodo jedli svojih tisočakov, ako nastane lakota, niti kričači ne bodo hrustali drobiža, da si potolažijo glad.

Podporno društvo za slovenske velikašolce na Dunaju jelo je ravnokar sesto svoje poročilo razposiljati svojim udom, drugim rodoljubom z uljudno prošnjo, da naj bi se blogovolili tega društva spominjati bivši „Slovenijani“. V poročilu se posebno omenja slovenske pozitivnosti. Hvaležno se odbor tega društva spominja izrednih podpornikov in novih ustanovnikov: Gosp. dr. Gregorija Kreka, vseučiliškega profesorja in akademika v Gradcu, gospe Marije Murnikove in g. Jož. Bernarda v Ljubljani. Prvi je društvu pristopil kot ustanovnik s 50 gld. in slednji Jož. Bernard pa 100 gld. Izmej starih ustanovnikov so društvu poklonili zopet znatne svote: Prevz. knezonadškof Alojzij M. Zorn

v Gorici, premil. knez in škof Mih. Napotnik v Mariboru, g. dr. Jernej Glančnik, odvetnik v Mariboru. — Velike podpore so društvu podelili deželni zbor kranjski, Družba sv. Cirila in Metoda, državni poslanci na Dunaju, sl. posojilnica v Mariboru itd., dalje g. A. Jurca, trgovec na Ptuj. Kranjski deželni poslanci so poslali mesto venca pokojnemu društvu poverjeniku Juriju Kraigherju 20 gld; g. prof. Jos. Stritar je daroval 20 iztisov knjižice „Etwas von Peter Elsam“; gosp. Vekoslav Vavpotič na Dunaju celi prvi natis „Sedem četverosplovov“; J. Kogelj neko nagrado. Mnogo podpor so društvu nabrali marljivi poverjeniki gospodje Franjo Dolenc, trgovec v Mariboru, vitez A. Globčnik, vladni svetnik drž. poslanec, jur. Jak. Kogelj, g. Jožef Kovač, c. kr. okrajni sodnik v Il. Bistrici, g. Peter Kraigher, trgovec v Postojni, g. Janez Munda, ces. kr. okr. živnozdravnik v Brežicah, g. Ivan Murnik, ces. svetovalec v Ljubljani, g. dr. Fr. Stor, odvetnik v Ljubljani, g. Tone Flis, knjigovodja na Vrhniki in tudi gosp. dr. J. Zmave in vseučilišnik Fr. Muhič in Aleks. Seseček, Časnik „Slov. Narod“, „Slovenec“, „Domovina“, „Edinost“, „Mir“, „Slov. Svet“, „Südt. Post.“ in „Laibacher Zeitung“ pa tudi „Ljublj. Zvon“ so radi objavili notice o tem društvu. Predsedniki in zastopniki akad. društva „Slovenija“ gg. Gruntar, Poljanec, Seseček in Žiljoh so društvu na razne načine koristili — Nemila smrt je društvu vzela veliko dobrotnico gospo Marijo Murnikovo, mons. Fr. Kosarja, stoln. pr.šta v Mariboru, gosp. Jurija Kraigherja v Postojni in mons. Leona Kuharja na sv. Gori pri Gorici. Vseh dohodkov leta 1894. je bilo 1565 gld.; od teh pripada osnovni glavnici 227 gld. 40 kr. Vsa glavnica znaša sedaj 4472 gld. 88 kr. Društvo je lani mej 48 velikošolcev v 289 slučajih 1479 gld. 30 kr. razdelilo in sicer v gotovini 858 gld. 5 kr., za obednice (a 25 kr.) pa 671 gld. 75 kr. Mej podpiranci je bilo 21 juristov, 11 filozofov, 6 tehnikov, 5 veterinarcev, 4 akad. kiparji in slikarji in 1 agronom. Darove za to važno in prepotrebno društvo sprejema vč. gosp. dr. Fr. Sedej, c. in kr. dvorni kaplan itd. Dunaj I. Augustinerstr. 7.

70 letnica Navratilova. Odlična družba slovenska se je zbrala 4. t. m. v dvorani „Slov. Besede“ na Dunaju, da proslavi sedemdesetletnico vrliga našega starine gosp. Iv. Navratila. Poleg venca dražestnih gospic in č. gospej bilo je tudi precej zastopnikov državnih in deželnih (štajerskih in kranjskih) poslancev, zastopniki čeških, hrvaških in slovenskih društev, najznamenitejši dunajski slovenski literatje, pa večina dunajskih slovenskih akademikov; — vseh gostov skupaj bilo je do 140. — Po pozdravu g. Pukla, ki je naglašal, da je „slovenski klub“ duševno središče dunajskih Slovencev, njegovi stebri pa Navratil, Stritar in Sežun, zapel je zbor Slovenije Forsterjevo „Pobratimijo“, (bariton med. Milavec). Dr. Murko je za tem označil slavljencevo mnogostransko delovanje. Že leta 1843. je začel pisati v „Novice“, ustanovil in tri leta uredoval „Vedeža“, podpiral list „Slovenija“, pisal za Vodnikovo in Kopitarjevo spomenico, pomagal pri Bleiweisovih, Miklošičevih, in Janežičevih in Sketovih berilih, bil sotrudnik pri različnih slovarjih, državnem zakoniku, slovenskih knjigah šol. zaloge, spisal priročno slovnisko knjigo za sodnijske uradnike, proučeval slovenska narečja in si stekel velikih zaslug za slovensko sintakso; spisal je mnogo živopisov o slavni slovenski močeh ter nabral velikansko narodnega gradiva. Navratil je bil in je sotrudnik skoro vseh slovenskih leposlovnih in znanstvenih listov in zbornikov. Ker je še čil in zdrav, nadajati se moramo, da spiše še marsikaj! — G. Navratil — navdušeno aklamovan — se je zahvalil za prisrčno slavlje ter znanim svojim humorom povedal par šaljevih prizorov iz svojega življenja. — Po dr. G. Ipavčevem zboru „Planinska roža“ (bariton jur. Dolenc) in četverosplovu „Slabo sveča je brlela“ (jur. Kozina, phil. Vidic, med. Milavec, phil. Zupanec) je čustveno zapela gđ. M. Hessler (spremljal jur. O. Dev) samosplove: „Na tujih tleh“, „Njega“ in „Kriknula lebedovka“. Nato je zaigral g. V. Vavpotič na citrah dve svoji skladbi in „Sarafana“; spremljal ga je jur. Dev. — Dr. Ferjančič je prečital zatem došle brzojavke: sinova iz Bosne, A. Koder iz Inomosta, dr. Glaser iz Trsta, dr. Celestin

iz Zagreba, Svetec iz Litije, dr. Gregorin iz Trsta, Tomšič iz Prage, „Slov. Svet“ iz Trsta, prof. Levec, dr. Kolšek, „Slov. klub“ iz Celovca, družba v Badenu in Metliški matičarji; poleg tega je došlo še mnogo pismenih pozdravov. Imenom društva pravnikov v Ljubljani je napil g. dr. Ferjančič, imenom spodnještajerskih Slovencev g. Drag. Hribar, imenom „Slov. Besede“ g. podpredsednik Kalandra, imenom dunajskih starejših Slovencev g. dr. Pajk, imenom „Slovenija“ jur. Gruntar, imenom Hrvatov jur. Haslinger in imenom „Danice“ med. Jankovič. — Ko so zapeli „Slovenijani“ pod vodstvom Devovim še poslednje točke (dr. G. Ipavec: „Savska“, H. Volarič: „Pomladanska“, A. Nedved: „Nočni stražar“ in „Ljubezen in spomlad“, H. Sattner: „Veseli zbor“), otvoril je dr. Ferjančič zabavni del, izročivši stolovravnateljstvo jur. Šviglja. Gđ. Jamnik je zapela s samospremljevanjem dijaški „Gaudiamus“ in „Kje so moje rožice“. G. Navratil je povedal še par osoljenih dovtipov. Jur. Dev je zapel imenitni solo z brečecim in dromlajočim zborom: „Ta prekrasni vis-a-vis“ (nova je bila ta-le kitica: „Na svetu je vse polno vraž, — Navratilček je pa naš!“). Gđ. Hessler pa je zapela še Mantuanijev: „Izgubljeni cvet“. Po brunni napitnici g. dr. Sedeja slavljencev, zanosnemu slavošpevu krasnemu spolu cand. phil. Mantuanija in govoranciji na domovino jur. Deva, razdrla se je še nekaj „jezičarskih doneskov“, iznašel se še koketški pa nebeski okraj in — kazalec je kazal preko dveh. Nô, konec „slavnostne krokarije“ se je pripel v kavarni „Central“.

Za rep še dva prizora in — prigodnica. Ko je pozdravil g. Pukl došle goste in omenil g. Iv. Hribarja, napravilo so mu narodni akademiki dolgotrajno, viharno ovacijo, s čemur so hoteli izraziti svoje priznanje njegovemu delovanju v min. deželnem zboru, kot „prvemu radikalu“. Tercet „Dančarjev“, katerega so prezirali v obče, vprizoril je „eksodus“, ker ga nihče pozdravil ni.

Gosp. Stritar je razdelil med goste sledečo prigodnico:

Ivanu Navratilu za 70 god.

Bog Te živi, Bog pozdravi;
Stare mere poštenjak;
Mladodušni, sivoglav
Belokrajinski očaj!

Zdravo je in jedrovito,
Kar si pisal, kakor ti;
Krepko vse in korenito,
Kar postaviš, to stoji.

Mnogo let še Bog ohrani
V slavo nam Te in korist;
Letos bodi, kakor lani —
Zelen „naše gore list“!

Golobor.

Od sv. Jakoba nam pišejo, da žena nekoga cerkovnika psuje s „ščavi“ naše čestite duhovnike. Ali dotičnica ne pomisli, da bi njen „gospod“ ne nosil zlate ure z verižico in demantnega prstana, ako ne bi zahajali Slovenci v cerkev!!

Z Vrabč nad Vipavo nam poročajo o redkem slučaju, da je dne 23. februarja porodila Franciška Turk v Razgarih — desetega brata. Vrla žena ima sedaj deset sinov in nijedne hčere. Vsi so zdravi, čili in čvrsti, a najstarejšemu je še le 16 let. Najmlajša sta krščena na sv. imeni Cirila in Metoda. Huda je seveda za očeta, ki mora skrbeti za vso to družino, kajti isti živi v velikem siromaštvu, ker nima ničesar svojega. — Dobri ljudje, usmilite se tega siromaka!

Z Notranjskega nam pišejo: Letošnjo zimo treba že zapisati debelimi črkami v zgodovinsko knjigo, kajti razsaja nad vso mero. Ravno sedaj, ko pišem te-le vrstice, mi pripoveduje neka oseba, da so v neki stranski vasi dne 7. t. m. merili sneg tikom hiše, kjer je pal 5 metrov in pol na debelo. Ljudje v teh krajih ne pamtijo take zime.

Dobro so nam došle letos kuje družbe sv. Mohorja. Uprav te dni stopila nam je prav živo pred oči potreba, da se vsaka hiša vpiše v to družbo. Vestni opazovalec zapazi pa tudi res takoj razloček med ljudmi iz onih hiš, ki so vpisane v družbo, in med onimi iz hiš, ki niso vpisane. Prvim so čutila ublažena, dočim so poslednji še vedno taki, kakoršni — so bili nekdanj. Upliv dobre knjige je res blažilen in nikogar ne bodi zél za oni goldinar, ki ga potrosi za dobro knjigo.

Trtna uš. „Slov. Narod“ javlja, da so ta uničevalni mrčes zasledili že na Gradišču pri Renčah na Goriškem. Tudi po vinorodni Vipavski dolini širi se trtna uš bolj in bolj.

Prečnja do slavnega policijskega ravnateljstva. Kdor koli ima posla ob morju, ve, da je sedaj „zeleni most“ veliko preozek za silvalni promet na onem mestu. Včasih nastane na mostu taka stiska, da je človek res v nevarnosti za svoje zdrave kosti in celo tudi življenje. Jelni hito dole, drugi gori, da se komaj izogiblješ vozovom. Da se vsaj nekoliko odpravi nevarnost, bilo bi dobro — dokler ne napravijo novega mostu ali razširijo sedanjega — da se promet vsaj tako uredi, da bi ljudje hodili po jedni strani gori, po drugi pa dole. Gneča bi bila sicer še vedno, ali ljudje bi vsaj ne suvali drug ob drugega, ker bi se pomikali v jedni in isti smeri. Na ta nedostatek nas je opozorilo že mnogo čitateljev s prošnjo, da opozorimo na istega tudi slavno redarstveno oblast, o kateri so uverjeni, da ukrene potrebno v varnost na označenem mestu običujočega občinstva.

Zopet nova bolezen. Kakor da na „tem grešnem svetu“ ne bilo že odveč krizov in težav, pojavila se je te dni v Berlinu neka povsem nova bolezen. Ta neboljotrebna nastopa epidemski; podobna je influenci. Spozna se nje neljuba navzočnost s tem, da požene bolniku vse polno mezuljkov po ustih, jeziku in grlu. Vsled tega mora oboleli govoriti jako težko, netekoče hrane pa nikakor ne more uživati. Po šestih dneh ali v enem tednu izginejo te prikazni, bolnik pa se počuti še dalje časa zelo vspan. Ne znamo, da-li je že kdo umrl za to „novotarijo“, tudi ne vemo, kako so jo „krstili“.

Nenadna smrt. Včeraj zjutraj zadela je kap na sren 56letnega delavca Josipa Mezgeca iz Podgrada, stanujočega v ulici Rigutti št. 9. Mezgec je služil pri tvrdki Jakob Maukoč kot žagar. Včeraj zjutraj prišel je na skladišče lesa omenjene tvrdke in se lotil s svojimi tovariši debelega trama, kojega je bilo treba prežagati. Mezgec je splezal na „kozla“, visokega kaka 2 metra, in krepko potezal žago. Hkrati je obledel, omahnil in pritisniviš roko na srce padel v vsklikom „Moj Bog!“ raz kozla. Priskočili so tovariši k njemu, prihiteli so tudi uradniki iz pisarne, toda Mezgec se ni zavedel. Pozvali so po telefonu zdravnika z zdravniške postaje, kateri pa nesrečnega ni mogel obuditi, ker je bil že mrtev. O dogodku so obvestili policijski komisariat v ulici Scussa, od koder je prišla komisija na lice mesta, ki je ukazala odpeljati truplo v mrtvašnico pri sv. Justu. Pozneje pa so prepeljali mrliča na prošnjo udove pokojnikove, na stanovanje. Mezgec je ostavil razun udove tri sinove iz prvega zakona (bil je v drugič oženjen). Sinovi imajo 22, 17 in 13 let.

Pazite na otroke! Gospa Marija Aschmann, stanujoča v ulici Carntia št. 26 I. nadstropje ostavila je včeraj popoldne svojo 2½letno hčerko Kornelijo samo v sobi, češ, saj so okna zaprta, torej se mi otrok ne more ubiti. Dete splazilo je na okno, naslonivši se na šipo. Šipa se je udrla vsled teže in otrok je telebnil na ulico, kakih 5 metrov visoko. Mimoidoč ljudje so otroka pobrali in ga odnesli na zdravniško postajo. Dete je bilo tako prestrašeno, da niti plakalo ni. Zdravnik je konstatoval, da se dete navidezno ni prav nič poškodovalo. V tem je prihitela prestrašena mati na zdravniško postajo. Kdo naj opiše veselje prestrašene matere, videvše svojega otroka nepoškodovanega. Ako si dete o padu ni pretreslo možganov, ta padec ne bode imel nikakoršnih posledic. Neskrbna mati zahvali naj se angelju varuhu!

Opuščené smotke. Smotke „Kuba D“ (po 6 oč) ne bode se več izdelovale. Razprodava se le še sedanja zaloga te vrste smotk.

Prošnja. Vsled nardne nestrpnosti, nastave v poslednji čas med laškimi gospodarji in delodajalci, ostal je naš rojak Josip Bizjak brez dela in njegova nedolžna družina — žena in dvoje otrok — brez kruha!! Brez kruha v tej grozni zimi!! Teško nam je sicer, dobro vedočim, koliko narodnega davka bremenili na tržaških rodoljubih, vendar si usojamo apelovati do poznane milosrčnosti naših rojakov, da rešijo to revno družino glada, a njenemu glavarju da poskrbe kakoršen si budi zadužek, kajti isti je voljan poprijeti se vsakega dela. Josip Bizjak stanuje v ulici Pi. 2, II. nadstropje.

Policijsko. Minolo noč je 29-letni težak Julij B. iz Trsta v ulici Torrente pretepal svojega 21-letnega brata. Prišli so stražarji ter vzeli srditeža s seboj. — 16-letni Vilhelm Mehner iz Draždan in 19-letni Artur Richter iz pruske Silezije pobegla sta z doma, da si ogledata nekoliko svet. Tamošnja policija poslala je teralnico na vse kraje za njima in včeraj zasačil ju je polic. agent g. Schubert na obrežju, ko sta občudovala široko morje. Odpeljal ju je v zapor. — Minolo noč zaprli so 7 pijancev, ki so razgrajali po ulicah.

„Slovanski Svet“ od 9. t. m., 10. št. ima prilogo 4 strani in naslednje vsebino: Svoboda državljanov, narodov pa zakonodavstvo. — Pesni: a) Lermontova: Hvala! v izvirniku in slovenskem prevodu (z lat. in cirilico); b) Vaternom ču... c) Mojej najni (srb.) — „Ruska umetnost“. — Dunajsko pismo III. — Dopisi. — Ruske drobtinice. — Pogled po slovanskem svetu. — Književnost in kritika.

„Slov. Svet“ se prodaja v Trstu po 8 kr. štev. po tabakarnah, kjer se prodaja „Edinost“.

Danes v nedeljo 10. t. m. popoldne
„CIGANSKE BANDE“
pri Sv. Ivanu
(na Višavi pri gosp. Subanu).
Po ciganih vpeljeni gostje dobro došli!
!Pevci in pevke imajo prednost!

Gospodarsko.
Slovensko posojilništvo.
Spisal Ivan Lapažne.

Razen te želje imamo še drugo, ki ni nič manj važna od te. Sprožila se je že večkrat in tudi pri zadnjem obnem zboru „Zveze“ je bila na dnevnem redu. Vse nove slovenske posojilnice živo potrebujejo navoda za pravilno poslovanje. Nemci in Čehi imajo takih knjig vse polno. Štajerski deželni odbor je n. pr. lani izdal v nemškem jeziku lep navod, kako naj se snujejo in urejujejo Raiffeisenove posojilnice. A ko ga je pisec teh vrstic naprosil, da bi ga izdal tudi v slovenskem jeziku, dobil je odgovor: „nix bindisch“ t. j. ni mi ustrege. „Zveza slov. posojilnic“ bi bila pripravljena založiti tako knjigo, toda ne dostaje jej sredstev, ker ima s perijodičnim nadzorovanjem slov. posojilnic in z izdajanjem „letopisa“ veliko stroškov. Pisec teh vrstic se je radi tega obrnil s prošnjo do deželnega zbora kranjskega za denarno podporo v ta namen.

Treba pa je, da ga bodo tudi vse slov. posojilnice podpirale, in da sleherna slovenska posojilnica vzame vsaj 5—10 iztisov te knjige. Spisati jo utegneta oba nadzorovnika slov. posojilnic, od katerih ima jeden baje že nekaj rokopisa pripravljene. Knjiga utegne obsegati okoli 150 strani v navadni osmerski obliki. Cena jej bode 1 gld. Zato se s tem vse posojilnice nujno prosijo, da bi se v kratkem oglasile, ako so pripravljene, to podjetje podpirati. (Konec.)

Najnovejše vesti.
Dunaj 9. (Poslanska zbornica). Včeraj predložena predloga pooblaščen vladu, da sme izdati 160000 goldinarjev v podporo potrebnim po onih krajih Avstrije, kjer trpe bedo.
Dunaj 9. Shod kmetovalcev je vsprejel resolucijo, tičečo se organizacije posestva in poljedelstva in zahtevajočo, da se potem državnega zakona odredi osnova okrajnih in deželnih zadrug, h katerim pristopiti bi bili obvezani lastniki posestev. Pri tem bi bilo po možnosti upoštevati obstoječe gospodarske organizacije ter bi bilo zadruge razvrstiti po narodnosti in deželah. Deželnemu zakonodajstvu bi bilo prepuščeno, da li je ustanoviti take zadruge.

Trgovinske brzojavke.
Budimpešta. Pšenica za spomlad 6.74—6.76
Pšenica za jesen 1895 7.08 do 7.10 Oves za spomlad 6.18—6.20 Riž za spomlad 5.55—5.56 Koruza za maj-juni 6.24—6.26
Pšenica nova od 78 kll. f. 6.80—6.85, od 75 kll. f. 6.90—6.95 od 80 kll. f. 6.60—7.—, od 81 kll. f. 7.——7.05, od 82 kll. f. 7.05—7.10, leden 6.41—6.20, prosa 6.20—6.30.
Pšenica: Obična ponudbe, popraševanje živahno
Prodalo se je 40000 mt. st. Vreme: lepo.
Praga. Norstnirani sladkor za mare f. 12.20
maj 12.32 nava letina 12.75
Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in a carino vred, odpošiljatev precej f. 28.25—29.29. Mare Avg. f. 29.50 ——. Concasé za mare-april 29.50 ——. Cetrvični za mare 30.75. V glavah (sodih) za mare 30.75
Havre. Kava Santos good average za mare 93.75 za juli 95.—
Hamburg Santos good average za mare 77.50 maj 76.75 september 76.25. Mirno.
No 4 York 8. Zonska rdeča pšenica podražila se je od 54¹/₂ na 60¹/₂ eta., cena koruzi je padla od 49¹/₂ na 48¹/₂ eta bushel.

Dunajska borza 8. marca 1895

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	101.15	101.—
„ v srebru	101.25	100.95
Avstrijska renta v zlatu	125.—	125.10
„ v krunah	101.20	101.35
Kreditne škejce	390.50	388.25
London 10 let	123.55	123.40
Napoleoni	9.79	9.79
20 mark	12.07	12.06
100 Italij. lir	46.62	46.60

Tržne cene

(Cene se razumejo na debelo in s carino vred.)
Domači pridelki.

Fazol:	Koka	100 K.	15.50	16.—
Mandoloni	„	„	11.50	12.—
svetlorudeči	„	„	„	„
temnorudeči	„	„	„	„
kanarček	„	„	13.25	13.50
bohinski	„	„	12.50	12.75
beli veliki	„	„	10.75	11.—
„ mali	„	„	11.25	11.50
zeleni, dolgi	„	„	„	„
„ okrogli	„	„	„	„
mešani hrvaški	„	„	8.50	8.75
„ štajerski	„	„	9.25	9.50
Maslo fino štajersko	„	„	10.—	10.25
Jedmen št. 10	„	„	11.—	11.25
„ 8	„	„	„	„
„ 9	„	„	„	„
„ 10	„	„	„	„
„ 11	„	„	„	„
„ 12	„	„	„	„
„ 13	„	„	„	„
„ 14	„	„	„	„
„ 15	„	„	„	„
„ 16	„	„	„	„
„ 17	„	„	„	„
„ 18	„	„	„	„
„ 19	„	„	„	„
„ 20	„	„	„	„
„ 21	„	„	„	„
„ 22	„	„	„	„
„ 23	„	„	„	„
„ 24	„	„	„	„
„ 25	„	„	„	„
„ 26	„	„	„	„
„ 27	„	„	„	„
„ 28	„	„	„	„
„ 29	„	„	„	„
„ 30	„	„	„	„
„ 31	„	„	„	„
„ 32	„	„	„	„
„ 33	„	„	„	„
„ 34	„	„	„	„
„ 35	„	„	„	„
„ 36	„	„	„	„
„ 37	„	„	„	„
„ 38	„	„	„	„
„ 39	„	„	„	„
„ 40	„	„	„	„
„ 41	„	„	„	„
„ 42	„	„	„	„
„ 43	„	„	„	„
„ 44	„	„	„	„
„ 45	„	„	„	„
„ 46	„	„	„	„
„ 47	„	„	„	„
„ 48	„	„	„	„
„ 49	„	„	„	„
„ 50	„	„	„	„
„ 51	„	„	„	„
„ 52	„	„	„	„
„ 53	„	„	„	„
„ 54	„	„	„	„
„ 55	„	„	„	„
„ 56	„	„	„	„
„ 57	„	„	„	„
„ 58	„	„	„	„
„ 59	„	„	„	„
„ 60	„	„	„	„
„ 61	„	„	„	„
„ 62	„	„	„	„
„ 63	„	„	„	„
„ 64	„	„	„	„
„ 65	„	„	„	„
„ 66	„	„	„	„
„ 67	„	„	„	„
„ 68	„	„	„	„
„ 69	„	„	„	„
„ 70	„	„	„	„
„ 71	„	„	„	„
„ 72	„	„	„	„
„ 73	„	„	„	„
„ 74	„	„	„	„
„ 75	„	„	„	„
„ 76	„	„	„	„
„ 77	„	„	„	„
„ 78	„	„	„	„
„ 79	„	„	„	„
„ 80	„	„	„	„
„ 81	„	„	„	„
„ 82	„	„	„	„
„ 83	„	„	„	„
„ 84	„	„	„	„
„ 85	„	„	„	„
„ 86	„	„	„	„
„ 87	„	„	„	„
„ 88	„	„	„	„
„ 89	„	„	„	„
„ 90	„	„	„	„
„ 91	„	„	„	„
„ 92	„	„	„	„
„ 93	„	„	„	„
„ 94	„	„	„	„
„ 95	„	„	„	„
„ 96	„	„	„	„
„ 97	„	„	„	„
„ 98	„	„	„	„
„ 99	„	„	„	„
„ 100	„	„	„	„

Trgovina.

Moka in otrobi. Moka. Tržišče se je nekoliko oživilo, ker so se malo podražila žita in moka. Početkom tedna bilo je nekoliko kupčije; prodali so nekaj svojih izlokov mline „Economo“, Majdičev mlin v Kranju in nekateri ogerski mlini. Vendar pa ta kupčija ni bila obsežna, kajti večina kupcev je vedno še rezervirana, ker ne veruje v naraščanje cen. In da baš izpodbije dobro voljo nekaterih kupcev do kupčije, došla je o zaključku vest, da so cene žitam nekoliko padle.

Cene raznih ogers. mlinov: Št. 0 od f. 12.— do 12.70; št. 1 od f. 11.40 do f. 12.10; št. 2 od f. 10.80 do f. 11.50; št. 3 od f. 10.40 do f. 10.90; št. 4 od f. 10.20 do f. 10.80; št. 5 od f. 9.90 do f. 10.50; št. 6 od f. 9.10 do f. 9.60; št. 7 od f. 7.70 do f. 8.20 in št. 8 od f. 6.40 do f. 6.75. Zadnji trenotek prišlo je iz Budimpešte poročilo, da se je pšenica zopet podražila.

Otrobi. Še vedno ni povpraševanja po temu izdelku. „Economo“ prodal je nekaj svojih otrobov iz druge roke po f. 4.35 do 4.40. Benečanski „scaglia“ prodajali so se po f. 5.— do 5.10, različne levantinske marke pa po f. 4.20 do 5.—, kakoršna je že bila vrst. Na tržišču nimamo ogerskih mark, torej tudi niso določene cene. Trg se je zaključil jako stalen.

Drobni otrobi. Povsem nespremenjeni. (Glej poslednje poročilo.)

Goved. Od 28. m. m. do 6 t. m. prodalo se je v Trstu 200 volov in 96 krav. Klavne živine in sicer 97 volov iz Kranjske, 20 iz Hrvat., 2 iz Istre, 35 iz Dalm., 26 iz Furlanske — iz Bosne in 40 domačih. Plačevali so se: vol iz Kranjske po f. 49.— do 50.—; vol iz Hrvat. po f. 46.— do 46.50; iz Istre po f. 48.— do 49.—; iz Dalm. po f. 45.—46.—; iz Furlanske po f. 49.— do 50.—, in iz Bosne po f. — do — in domači po f. 49.— do 50.—; domače krave po f. 45.— do 46.50 in krave

iz okolice po f. 47.— do 48.— kvintal mrtve vage.

Seno in slama. Seno I. vrste prodajalo se je v tem tednu po f. 5.—, II. vr. po f. 3.80 slama I. vr. po f. 3.90. in II. vr. po f. 2.70 kvintal.

Surovo maslo, jaja in kokoši. Kranjsko surovo maslo prodajalo se je v tem tednu v partijah od 20 do 30 kg. po 88 do 92 nč., v part. od 30 do 50 kg. po 84 do 88 nč., furlansko surovo maslo v part. od 20 do 30 kg. po f. 1.04 do f. 1.06 in v part. od 30 do 50 kg. po f. 1.— do f. 1.02 kilogram. Tolminko surovo maslo I. vrsti po f. 1.06 do 1.08 kilogram.

Jaja na debelo po f. 3.20 do 3.50 sto komadov.

Kokoši po f. 1.— do 1.50 komad, piščeta po f. 1.50 do f. 1.80 par.

Krompir navadni, na debelo po 4.50 do 5.50 kvintal. „R. M.“

Koncipijenta

zmožnega uradovati v slovenskem, nemškem in italijanskem jeziku

išče

odvetnik Dr. Gustav Gregorin
v Trstu

via del Molino piccolo šte. 3.

Plača po dogovoru. — Ponudbe na gornji naslov. — Vstopi se lahko takoj.

Prednost imajo oni, ki imajo doktorat.

Posojilnica in hranilnica v Kopru.

Vabilo

k rednej občnej skupščini, katera se bode obdrževala v Kopru dne 24. marca 1895 ob 10. uri predpoludne v zadrugnem stanu (ulice Porta S. Pietro, blizu kapucinske cerkve, hiša Baldassi št. 60.) se sledečim dnevnim redom:

1. Sporočilo tajnika o delovanju zadruge v letu 1894.
2. Sporočilo nadzorstva o zadrugnih računih za leto 1894.
3. Volitev upravnega odbora.
4. Volitev nadzorstva.

Opomba. Če 24. marca ne pride k zborovanju postavno število udov, obdrževala se bode skupščina dne 31. marca ob isti uri in z istim dnevnim redom brez ozira na število navzočih udov.

Koper, 8. marca 1895.

Odbor.

Krojačnica za moške, spojena z izdelovanjem perila za moške in ženske
A. ŠČUKA

Via Farneto TRST, št. 34, I nadst.

p. iporoča se za vsakovrstna dela krojaške obrti za moške obleke, kakor tudi za izdelovanje perila za moške in ženske. Delo izvrši natančno po meri in cenó.

Podpisani je kapil „en block“ od steklene mase trgovino

M. MILIC

na voglu Piazza Gadola in Via Nuova 27.

t. r. naznanja p. n. občinstvu, da dočim je storil potrebno preskrbeti trgovino z novim blagom, prodaja dosedanje blago po

najnižji razprodajalni ceni.

Priporočajo se slav. slovenskemu občinstvu za mnogobrojno obiskovanje, božič

Josip Rebec.

Aite & Zadnik - Trst

via Nuova, na voglu via S. Lazzaro,

javiata slavnemu občinstvu v Trstu, okolici in po deželi, da sta odprla svojo prodajalnice z manufakturnim blagom. V zalogi nahaja se povsem najnovejše blago, toliko za ženske, kolikor za moške in deco. Veliki izbor platna, bombaževine, perila robeev, kolikor platnenih toliko tudi volnenih in svilnatih po najnovejši modi. Velika zaloga vseh potrebščin za šivilje in krojoče. V zalogi nahajajo se vsakovrstni trakovi v raznih barvah in velikostih. Dobivajo se tudi trakovi slovenskih barv za slovenska društva v raznih merah in širokostih.

Posebno se priporočata č. gg. učiteljicam v mestu in na deželi za vse potrebščine šolskih ročnih del.

Uzorci se pošiljajo na zahtevo franko.

Palice z godbo za sprehod.

Eligantna palica z gumbom iz kovine, na katero lahko vsakdo takoj svira najlepše melodije.

NOVOST!
Lepo za sviranje v sobi in pri izletih. Komad stane le 2 gld. po poštnem povzetju ali za gotov. naprej poslani denar. Vsprejmo se poštno ma ko za plačilo Okirberg, Düsseldorf a. Rein.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

(registrovana zadruga z omejenim poročtvom)

Via Molin Piccolo št. 1. I. nadstropje.

Daje posojila na menjice in intabulacije proti 6%, obrestim, na zastavo srečk in vrednostih papirjev pa proti 5 1/2% obrestim. Od hranilnih ulog plačujejo po 4% obresti.

Uradni dnevi so:

Vsaki dan od 9. do 12. ure dopoludne in od 3. do 5. popoldne, sveda izjemni nedelje in praznike. Izplačuje se vsaki ponedeljek od 11. do 12. ure dopoludne, in vsaki četrtek od 3. do 4. ure popoldne. Glavni deleži veljajo po 200 kron. Zadrugni deleži se lahko plačujejo v mesečnih obrokih po 1 gld. ter znaša vsaki delež 10 gld. 196—

Dobroznana gostilna

ANTONA VODOPIVCA

(po domače „pri Prvačkovcu“)

v Trstu,

ulica Solitario št. 12

toči kolikor v gostilni, tolikor pri veselicah v sokolski telovadnici, vedno le pristna vipavska, Prvačka in kraška bela in črna vina. — Sladki Riesling v steklenicah, in modro frankinjo, vsaka steklenica drži 1 litr in velja 60 novč. — Postrežba je poštena, cena zmerna. Kuhinja je preskrbljena s toplimi, toplimi in miznimi jedmi.

Priporočam se rojakom v Trstu in z dežele. Toči vino tudi družinam 4 nč. ceneje, ako se odzame najmanj 5 litrov.

Vozni listi in tovorni listi v

Amerlko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod „RED STEARN LINIE“ iz Antverpena direktno v

New Jork & Philadelphijo

koncesijonovana črta, od c. kr. avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno: koncesijonovani zastop 50—1

„Red Star Linie“

na Dunaju, IV Weyringergasse 17 ali pri

Josip-u Strasser-u

Stadt-Bureau & commercial r. Correspondent der k. k. Oesterr. Staatsbahnen in Innsbruck.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni ako se naroča po pošti

Ubald pl. Trnkóczy

lekar zvrten rotovisa

Ljubljani

priporoča:

SA ŽELODEO:

Marjicaške kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld. 8 tuct. 4 gld. 80 kr.

Odraslim ali čistim kroglicam čistijo želodec pri začinjanju, skatenu želodcu. — Škatulja 21 kr., jeden zavoček s 6 škatuljami velja 1 gld. 5 kr.

Za prsa:

Planinski zeliščni ali prani sirup za odraslene in otroke; raztopi sluz in lajša bolečino, n. pr. pri kašlju. — Steklenica 16 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Za trganje:

Protisluzni čest (Gichtgeist) lajša in preganja bolečino v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Vsa ta našeta in vsa druga zdravilna sredstva se dobivajo v lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja

v Ljubljani zvrten rotovisa

in se vsak dan s prvo pošto razpošilja.

„Kupuj pri kovaču in ne pri kovačetu!“

pravi stari pregovor.

To velja po vsaj pravici za moj zavod, kajti le tako velika kupčija, kakoršna je moja, ima zrak gotovosti plačevanja velikanskih množin blaga, in drugih prednosti, cene stroške, kar mora biti slednjič v korist kupovalcu samemu.

Krasni uzorci zasebnim odjemalcem gratis in franko. — Bogače zbirke uzorcev, kakor se nikoli, za krojače nefrankovane.

Snovij za obleke.

Peravien in dosking za velečastito duhovščino, predpisane snovij za uniforme c. k. uradnikov, tudi za veterane, gasilce, telovadce, livreje, sukno za biljard in igralne mize, preproge za vozove, loden. Velika zaloga štajerskega, korškega, tirolskega lodna za gospode in gospe po izvirnih tovarniških cenah v tako veliki izbiri kakor takih ne more imeti niti dvojestera konkurenca. Največa izber le finega trajnega sukna v najmodnejših barvah za gospe. Sukna ki se dajo prati, potni ogrtači od gld. 4 do 14 tld., potem tudi potrebščine za krojače (kakor postlavo za rokave, gumbi, šivanke, sukanec itd.)

Ceno, primerno, pošteno, trajno, čisto volneno sukneno blago in ne dober kupcu, katere veljajo komaj odškodnina za krojača, priporoča

Iv. Stikarofsky,

BRNO (avst. Manchester).

Največa zaloga tovarniškega sukna v vrednosti 1/2 milijona goldinarjev. — Pošilja se le po poštnem povzetju!

Svarilo! Agentje in krojačarji ponujajo nedostavno svoje blago pod znakom „Stikarofskyga blaga“. Da zabranim varanje p. n. od jemalcev, naznanjam, da takim ljudem ne prodajam blaga pod nobenim pogojem. (24)

Nič več kašlja!

Balsamipetoralski prah osuši vsak kašelj, plućni in bronhijalni katari, dobiva se v olikovani lekarni PHARMACER „Al du Mor“ Trst, veliki trg. Poštno pošiljajo izkušajo se neutrujena.

KATHREIN

KNEIPPOVA SLADNA KAVA.

Najčistejši prirodni plod v oolih zrnih, ki se ne dojo ponorejati.

Se dobi povsod: 1/2 Kile za 25 kr.

Kot nadomestilo se bobovo kavo se priporoča gozdarstvih lesnikom, otrokom in bolnim.

Najboljše, edino zdravilo in ob enem najcenejša prireda k bobovi kavi.